

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ivsti Rycqvii Canonici Gandavensis, Civis Romani, De
Anno Secvlari Ivbileo Syntagma**

De Rycke, Josse

Antverpiae, 1624

Capvt XIX. Quænam Basilicæ Anno Sacto visitandæ: earum Elogia ac Tituli. Quaternario religiosam, in Vrbe, περίοδον absolui. Diuinum eum Numerum esse, atque ideò Diuinis rebus meritò accomodatum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64507](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64507)

CAPVT XIII.

*Quenam Basilicæ Anno Sacro visitandæ:
earum Elogia ac Tituli. Quaternario re-
ligiosam, in Vrbe, περίοδον absolui. Diui-
num eum Numerum esse, atque ideò Diui-
nis rebus meritò accommodatum.*

Vaternis in Basilicis, quarum præcipua est VATICANA, τὰς ἰεράς πύλας aperiri diximus; quæ cærimonia illhic fieri consuevit, quod eæ, præ cæteris, à Pontificibus delectæ sint, quibus adeundis, pieque inuisendis, Triginta diebus Romani ciues; quindecim exteri & peregrini, iis que continuis vel interpolatis, occupari iubeantur. Solas Basilicas APOSTOLORVM PRINCIPVM, ad Remissionem hanc consequendam, inuisere antiqui præcepti fuit; mox duæ aliæ adiectæ sunt, legitimis de causis, & Mysticâ Quaternarij Numeri in re sacra commendatione. Constantinianam D. SALVATORIS IN LATERANO CLEMENS VI. D. VIRGINIS AD NIVES, in Esquilis, posteriores Pontifices addi statuerunt. LATERANENSIS Ecclesiæ elogium, quod in Diplomate Clementino legitur, operæpretium fuerit adscribere: cum ad ipsius dignitatem augendam maximè conducatur, & causas eas exponat, quibus à Pontifice cæteris prælata sit ad piorum

Sacras P. 622.

hominum frequentationem . Id verò tale est: **LATERANENSEM ECCLESIAM**, quam inclyte recordationis **CONSTANTINVS**, postquam per **B. SILVESTRVM** (sicut per eosdem **APOSTOLOS**, **DEO** reuelante, cognouit) renatus fonte Baptismatis fuerat, & à contagio Lepræ mundatus, in honorem **SALVATORIS** construxisse; quamq; idem **B. SILVESTER**, nouo Sanctificationis, & Chrismationis genere, dedicasse legitur; & in cuius Ecclesiæ parietibus præfati **SALVATORIS** imago depicta primùm toti **Populo Rom.** visibiliter apparuit, deuotius visitanda: quam ex his & aliis, certis & rationalibus causis, vt ipsa Ecclesia pariter **INDVLGENTIÆ** prædictæ priuilegio decoretur; & deuotus ab eodem **SALVATORE**, qui in præfatis **APOSTOLIS** [**PETRO & PAVLLO**] mirabilis prædicatur, eorū precibus & meritis **Indulgentiæ** mereatur percipere largitatē; in hoc cõsumus venerandam. Honorifica etiã sunt quæ de eadem **Basilicâ** apud **Petrum** **Cardinalem** **Damianum**, & **Episcopum** **Portuensem**, scribuntur his verbis: **Lateranensis Ecclesia**, sicut **SALVATORIS** est insignita vocabulo, qui nimirum est caput omnium electorum; ita **Mater**, & quidam apex & vertex, omnium per **Orbem Ecclesiarum**. Idem in Epistola ad **Cadaloum**, eandem **Sanctam Sanctorum**, & **Ecclesiam Ecclesiarum** vocat. Vt iure optimo vnà cum **Apostolorum** **Basilicis** visitari iussa sit, quo veteri **Priuilegio**, vnà cum ipsis, omnium, per totum orbem, **Ecclesiarum** principatum obtinuit. Variis autem, vario tempore, nominibus eandem appellatam reperimus. Nam & **LATERANENSIS** dicta, à veteribus fundi possessoribus **LATERANIS**, quos egregias heic ades habuisse

in epist. ad
Card. S. R. L.

buisse è Satyrico Aquinate notum; & CONSTANTINIANA, à conditore August. heic baptizato; & D. IOANNIS, ab eius βαπτιστηρια, binisque sacellis SS. BAPTISTÆ & EVANGELISTÆ quondam adiunctis; & Basilica IULII, è Baronianâ opinione; denique SALVATORIS, ab admirandâ Diuinæ faciei in pariete depictæ, coram Populo vniuerso, φανερώσει. Vulgò certè D. IOANNIS IN LATERANO nomen possidet. Neque id adeò nuper ei datum, aut natum esse, apud Bedam videre est, qui in Chronologiâ ad annum Mundi C. D. CC. LIX. hæc scribit: CONSTANTINVS fecit Romæ, vbi baptizatus est, Basilicam B. IOANNIS BAPTISTÆ, quæ appellata est CONSTANTINIANA. Item Basilicam B. PETRO in Templo Apollinis, necnon & B. PAVLLO, corpus viriusque ere Cyprio circumdans. & quæ ibi sequuntur. Opinio autem Baronij de nomine Basilica Iulia, vereor vt satis fida aut firma sit. Baptistes enim Platina, qui è Veteribus Monumentis priorum Pontificum vitas descripsit, in BONIFACIO PRIMO Basilicam Constantinianam à Iuliâ diuersam ponit: quem, si libuerit, videbis. Facit ad Ecclesiæ huius dignitatem eximiû illud Priuilegium, quo præ omnibus Urbis & Orbis Templis dotata est; nimirum Sedem Episcopalem ROMANI PONTIFICIS, qui EPISCOPORVM est EPISCOPVS, in eâ collocatam. Vnde, veteri consuetudine, amplissimo Purpuratorum ordine, & dignissimo quoque Romanæ Ciuitatis comitante, electus Pontifex eò deuchi solet, vt illhîc Nouæ Dignitatis insignia capiat. Quanti verò Sacræ suppellectilis thesauri, quanta

in Martyrol.
ad diē 9. Nov.

apparitione.

Reliquiarum *κειμήλια*, cū in hac, tum in reliquis Urbis Dominæ, ac præsertim Septem illis celebratissimis Ecclesiis contineantur, si quis nosse exactius voluerit, ij Scriptores adeundi sunt, qui de Re sacrâ Urbanâ peculiare commentarios ediderunt.

APOSTOLORVM Basilicæ, PETRI in Vaticano, PAVLLI in viâ quâ Ostiam itur (quarum ex Bedâ meminimus) loca illa sunt, quæ, vt Cassiodorus ait, *videre Vniuersitas appetit*, ROMA in suis finibus habere promeruit. Has Apostolorum Tropæa Caius vetustissimus Theologus dixit, quod illhic, de Tyrannide & Superstitione debellatis, velut æterna Victoriæ suæ Monumenta Heroes illi fixissent. Quem imitatus D. Hieronymus ita loquitur in Epistolâ ad Marcellam: *Est ibi [Romæ] sancta Ecclesia, sunt Tropæa Apostolorum & Martyrum*. De hac victoriâ etiam pulchrè Historia Apostolica Aratoris:

21. Parian.
97-2.

*Dignaq; materies PETRI PAVLLIQVE corona
Caesareas superare minas, & in arce Tyranni
Pandere iura poli, summumq; in agone Tribunal
Vincere: ne titulos paruus contingeret hostis.*

Confessiones olim dictæ, & Memoria, ac Martyria Apostolorum, quod in his Ædibus sacrosancta *λείψανος*, & venerandos cineres contineret. Ad hos cineres olim, atque hodie, ex vltimis etiam Orbis finibus Votivæ peregrinationes susceptæ: hosce visitantibus omni ævo magna priuilegia concessa: ad hos Regum ac Principum donaria sumptuosissima trāsmissa: hos Reges ipsi ac Principes deposito in terram diademate proni adorârunt: hisce CONSTANTINVS IMP. duodecim terræ

terræ cophinos propriis humeris gestavit: ad
 hoster, summâ cum religione, CAROLVS MA-
 GNVS AVG. profectus est: hósce tantâ cum de-
 missione coluerunt olim Christiani vniuersi, vt
 eos accessuri supplices in limine procumberent,
 & osculo ei impacto sacrum puluerem deliba-
 rent. Hanc insignem maiorum nostrorum pic-
 tatem nemo meliùs laudabit, quàm qui imitabi-
 tur; nemo certius cognoscet, quàm qui nouis
 exemplis exprimere tentabit. Atque vtinam!
 vtinam! exprimant, & imitentur permulti, vt
 hoc Mundi senio ostendamus nondum omnem
 elanguisse Virtutem; & cum ingenti nostro bo-
 no APOSTOLICI vim PATROCINII, quâ pu-
 blicè, quâ priuatim, experiamur! Cæterum BA-
 SILICAE VATICANAE amplitudinem, magni-
 ficentiam, *ἄρχιτεκτονικὴν*, opulentiam, describere
 velle non institutæ breuitatis, sed maximi &
 longissimi Commentarij opus esset. Ergo de his
 (quod olim de Vrbe Carthaginiensi non nemo
 dixit) *silere præstat, quàm pauca dicere.* VATICANI
 enim TEMPLI maiestas vt Ingenia omnia supe-
 rat, ita etiam stili nostri angustiam maior est. Ne-
 que immeritò Persarum Legati, quos ad PAUL-
 LVM V. PONT. missos Romæ spectauit, dixisse fe-
 runtur: *Non id humanarum manuum, sed summi*
Architecti DEI sibi opus videri. Erit tamen for-
 tasse aliquis *ἄξιός τῃ δόξης* qui pro dignitate dignus populo.
 eius facundum calamum stringat, & omnia Ve-
 terum Ædificia, Tempia, Theatra, Amphithea-
 tra, Mausolæa vni Vaticanæ Magnificentiae ce-
 dere debere, immortalibus Ingenij sui moni-
 mentis, ostendet.

Optimo etiam iure à PAVLLO II. & SIXTO IV. Pontificibus illud Templum Supplicationibus adiectum est, quod D. VIRGINI in Esquilis, prodigiola Niue designato Templi loco, dedicatum est: ne Patrocinio Virginis destituerentur, qui VIRGINIS FILIVM eiusque Vicarios APOSTOLOS, ac PRÆCURSOREM, in suis Templis propitiare studuissent. Hæc est enim vnica, quæ *Refugium Peccatorum, Auxilium CHRISTIANORVM, Consolatrix afflictorum, Salus infirmorum, Ianua celi, Virgo Potens, ac Clemens, Causa nostra letitia,* per vniuersum terrarum orbem, veris ac conceptis formulis, cottidiè decantatur. Isto ergo Asylo omnibus patefacto, non parum Sacræ Visitationi dignitatis est additum: Pontificibus ordinem Solenniū precū in Ecclesiâ Catholicâ secutis, in quâ prius CHRISTI DOMINI, vti veri Dei, dein Sacratissimæ VIRGINIS, IOANNIS BAPTISTÆ, & SS. Apostolorum PETRI ac PAVLLI, mox reliquorum Diuorum, ex ordine, nomina recitantur. Hanc quoque Basilicam variè quondam appellatam obseruat Baronius: LIBERTI scilicet, à LIBERIO Pont. quem iuxta *Linie macellum*, in V. Urbis Regione eam condidisse tradunt; SIXTINA, vel SIXTIANA, à SIXTO III. (vt alij malunt) Auctore; AD NIVES, ob Niuium miraculum in summis Augusti caloribus illhæc compertum; AD PRÆESEPE, ob pretiosissimū illud pignus è Sacris Palæstinæ locis in hæc Ædē delatum, in quo CHRISTVS infantulus à Virgine reclinatus mysteriū Redemptionis nostræ mirabiliter inchoauit. In quas Redemptoris nostri cunas olim adolescens hoc Epigrammate ludebam:

Semi-

v. Quatmadm.
ext. de Pæp.
& Rem.

in Martyrol.
Rom. ad diem
s. Aug.

*Semiruto in tecto, glacialis mense Decembris,
 Quà riget hiberno saucia gutta gelu,
 Vilia sidereis implet præsepia membris,
 Cui quondam angustæ sidera molis erant.
 Sidera, sidereusq; orbis, stupuere deorsum
 Labentem, atque oculis vix habuere fidem.
 Quid potuit maius? ligno prostratus inani
 Ingemit Arctæas plus valuisse niues.
 Nata salus ligno: gemino Syria inclytæ ligno,
 Quæ dederat cunas, & dedit illa crucem.*

Inclytæ etiam verè & augusta Vrbs Domina tanto ditata thesauro, longèque fortunatior quàm Vrbs mea Natalis GANDAVVM, CAROLI QVINCTI Imperatoris Maximi cunas, prodigij aut miraculi instar, hospitibus ostentare consueta. Hodie Ædes illa B. MARIAE MAIORIS dicitur, siue ab imagine eius Virginis à D. LVCA depictâ, ibique religiosè adseruatâ; seu, quòd cæteris Parthenicis Templis dignitate ac sanctitate præfulgeat. Pulcherrimâ certè ratione à Pontificibus decretum est; vt populi ex omni Terrarum parte collecti, indictâ, *Quaternarij Numeri* supplicatione, qui religionis plenus, Naturæque vniuersæ est index, ad Pietatis exercitia ardentius inflammarentur. Quòd si religionem eius respicimus, Ternarium imprimis & Vnitatem in se continet, Diuinæ Trinitatis Vniusque Diuinitatis certissimum simulacrum: & in Tetrabiblo Euangelicâ, ac τετρογενηματα Dei nomine mirabiliter consecratus est. Adhæc in quaterno Paradisi flumine, quatuor Animalibus ab Ezechiele conspectis, quatuor Animarum post hanc vitam receptaculis,

totidemq; CRVCIS SALVTARIS protensis lineis, Myſterium ſuum explicat. Prætereà in Quatuor Animi Virtutibus, quas *Cardinales* vocant, in quatuor *IVBILIS* Seculo quoque Centenario redeuntibus, & in quatuor Baſilicis ſacro durate tempore viſitandis, plurimum dignitatis accipit. Index autem Vniuerſi Quaternarius apud Sapientes dicitur, quòd Denarij virtutem, qui

τὴ σὺμπαντος Symbolum eſt, atque adeò Naturæ totius imaginem in ſe contineat. ſi enim I. II. III. IIII. Numeros, quibus Quaternarius conflatur, deſcripſeris, eoſque ad ſe inuicẽ recto ordine collegeris, Denarius exſurget, vt *Quaternarius ſit actus* (quemadmodum ſapientiſſimus Philo ait) *Denarius potentia*. Porro cùm Denarius Numerorum omnium è Monadè cõpoſitorum finis, meta, ac cardo ſit, atque iſ à Quaternario virtute comprehendatur: ideò hunc Numerum, Numeri omnium abſolutiſſimi fontem ac radicem, meritò vocaueris. Hinc & Pythagorici *τῆς τετραδὸς* cultores mirifici, *κατὰν ἀνάε φόρεας, κατὰ τὴ πάντων πλῆαν*, iure appellant: nimirum quòd è quatuor elementis omnia compoſita Naturæ ſuæ originem ac principia huic debere videantur. Quare eundem Numerum *τὸν πάντα* alij dixere, à quatuor, quæ dixi, Naturæ principiis, à quaternis Mundi partibus, totidemque cæli regionibus, ac Ventorum ſtationibus; vnde multitudinem omnem in magno ac decretorio die olim congregandam, Diuina etiam monumenta teſtantur. Addere liceret de ſacro Quaternarij cubo, eiſque inter Tetragõna antiquitate ac maieltate; de variis eiſ figuris ac Myſteriis; de eius

Vniuerſi.

*lib. de Plan-
tas. Noe.*

*In Auv.
Carm. Pythag.
Quaternionis
Fontem Na-
turæ ſemper
ſuentis, &
Vniuerſi ra-
dicem.
Omnia.*

eius in re Musicâ proportionē; de eius in corpore & animo humanis vi ac potestate; aliaque quamplurima quæ in Numero isto admirando mirabilia ac pænè diuina continentur; sed hæc Pythagoricæ Sapientiæ interpretibus, ac Theorices Arithmeticæ Scriptoribus pensiculatiùs examinanda relinquam. Mihi impræsentiarum suffecerit ostendisse, Numerum illum ritè atque ordine Supplicationi omnium Nationum in Vrbe præscriptum, qui Naturæ Vniuersæ imaginem gerit, rebusque Diuinis celebrandis à Diuinâ Sapentiâ, inter primos, est commendatus.

CAPVT XX.

Sacra Urbis Stationes. Stantes olim orasse Christianos. Septem Ecclesie. Martyrum Sepulchra; ad ea orare antiquissimum ac piissimum esse. INDVLGENTIARVM usum hinc maximè propagatum videri. Eunapij Sardijs, Iuliani Parabata, & Maximi Madaurensis in Christianam Pietatem calumnie.

STATIONVM (vt præmissi) in Vrbe Româ antiquissima origo est; quas alij ad LEONEM I. PONT. alij ad GREGORIVM referre malunt: dubio ferè semper rerum vetustissimarum principio. Iacobus Seuertius, è
senten-

e. 20. de Haer. ref. Sect. 10.